

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref
200806329

Vår ref
08/2422-5 IRE

Dato
23.01.2009

Innstillingen til utvalget for fag- og yrkesopplæringen Karlsenutvalget - Høring

Vi viser til brev av 27. oktober 2009.

Kommunal- og regionaldepartementet har følgende merknader:

Kommunal- og regionaldepartement (KRD) har merket seg at Karlsenutvalgets innstilling inneholder mange forslag til tiltak som vil kunne berøre fylkeskommunene som ansvarlig for videregående utdanning og for fagskolene. Vi vil i den forbindelse minne om sentrale prinsipper for statlig styring av kommunesektoren.

Når kommunesektoren har fått ansvar for en oppgave, bør det være opp til kommunene eller fylkeskommunene hvordan oppgaven skal løses. Staten bør tilstrebe rammestyring og rammefinansiering av sektoren. Dialog og veiledning bør i størst mulig grad brukes som styringsverktøy, fremfor absolutte pålegg og krav. Lovpålegg, plan- og kompetansekrav, tilsyn og rapportering bør begrenses, og må være begrunnet med overordnede nasjonale hensyn. På den måten blir det rom for lokalt tilpassede løsninger i tråd med innbyggernes preferanser. Lokaldemokratiets handlingsrom styrkes, samtidig som det legges til rette for at offentlig sektor blir mer kostnadseffektiv.

KRD har ikke vurdert samtlige forslag til tiltak i detalj, men vil ut i fra de nevnte prinsippene kommentere seks forslag:

1. Utvalget foreslår at fylkeskommunene "må følge med i utviklingen i yrkesfagene slik at opplæringen hele tiden er tilpasset produksjonsforholdene". KRD mener et ev. lovpålegg om dette virker unødvendig.

2. Utvalget foreslår å pålegge fylkeskommunene å kartlegge utstyrssituasjonen i de videregående skolene. Forslaget innebærer etter KRDs vurdering en for detaljert styring av sektoren. Det å sørge for tilstrekkelig oppdatert utstyr vil inngå i fylkeskommunenes generelle ansvar for videregående opplæring. Kommunesektoren bør foreta utstyrskartlegging på eget initiativ og i sin helhetlige planlegging og dimensjonering av tjenestetilbudet. Staten bør være varsom med å pålegge sektoren sektorspesifikke kartleggingskrav.
3. Utvalget foreslår å pålegge fylkeskommunene å tilby plasser til alle elever som søker seg til helse- og sosialfag. Forslaget er etter KRDs oppfatning uheldig. Det er fylkeskommunene som kjenner best kompetansebehovet lokalt. Derfor mener vi det generelt er uklokt å begrense deres mulighet til å legge visse føringer på det lokale yrkesfaglige utdanningstilbudet. Kommunesektoren har videre et generelt ansvar for å tilpasse aktiviteten til inntektsrammene. Det er derfor nødvendig at fylkeskommunene har mulighet til å foreta helhetlig planlegging og dimensjonering av tilbudet både på tvers av sektorer og innen ulike sektorer. Dette tilsier bl.a. at fylkeskommunen bør kunne dimensjonere tilbudet i ulike fag etter utdanningskapasiteten og ressursituasjonen. Forslaget om å pålegge fylkeskommunene å tilby plasser til alle søkere vil frata fylkeskommunen muligheten til kostnadskontroll, og for eksempel vil store økninger i søkermassen fra et år til et annet kunne skape et betydelig problem.
4. Utvalget foreslår at det bør utarbeides et nasjonalt gjennomføringskart som til enhver tid viser frafallet i de ulike fylkene. KRD har merket seg at utvalget mener forslaget "...ikke vil medføre noen økonomiske konsekvenser fordi rapporteringen på gjennomføring er i drift allerede i dag." Det er et mål å samordne og begrense omfanget av rapportering kommunesektoren pålegges av staten. Fylkeskommunene er i dag pålagt en omfattende rapporteringsbyrde. Det er etter vår oppfatning viktig at staten er forsiktig med ytterligere forsterking av fylkeskommunene og de videregående skolenes rapporteringsplikt. Eventuelle nye rapporteringsområder bør så langt som mulig integreres i eksisterende rapporteringssystemer.
5. Utvalget foreslår at det skal innføres kompetansekrav for å arbeide som utdannings- og yrkesrådgiver. Generelt er det slik at kommunene og fylkeskommunene, når de får ansvaret for en oppgave, også har ansvar for å ansette tilstrekkelig personell med nødvendig kompetanse. Staten bør være varsom med kompetansekrav. Det er en fare for at innføringen av kompetansekrav fører til at enkelte skoler ikke klarer å få tak i tilstrekkelig kvalifisert personell. Tiltak for å bedre kvaliteten i rådgivningsarbeidet bør primært settes inn i utdanningen og etterutdanningen av rådgivere, slik utvalget for øvrig legger opp til.
6. Utvalget foreslår at det skal utarbeides forskrifter om mål og oppgaver for utdannings- og yrkesrådgiverarbeidet. KRD vil i tråd med prinsippene for statlig

styring av kommunesektoren tilrå at det utvises varsomhet med detaljregulerende lov- og forskriftspålegg, og vi tilrår at det vurderes om mykere styringsvirkemidler som veiledning og dialog kan fungere som alternativ til strammere styringsgrep.

KRD ber om å bli involvert i KDs videre arbeid med oppfølgingen av de tiltakene som er relevant for kommunesektoren.

Med hilsen

Hanne Finstad e.f
avdelingsdirektør

Irene Ekeli
seniorrådgiver